

రాతి మూడింటి వరకు చదువుతూ కుర్చుండటం వల్ల, లేచేసరికి పది దాటింది. ఒళ్ళంతా వేడిగాను, బరువుగానూ తలంతా దిమ్ముగానూ మనస్సంతా డల్ గానూ వుంది. వొళ్ళు వొప్పల్ని సుతిమెత్తగా ఒత్తే ప్రేయూరాలిలా! కిటికీలో నుండి వస్తున్న చలికాలంనాటి ఎండ.

రాతి పాఠశాల అరటి తొక్కల్లో సిగరెట్టు పీకల్లో రూముంతా చిందర వందరగా గజిబిజిగా వుంది. రాతి చదువుతూ, చదువుతూ నిద్రపోయినప్పటి పుస్తకమూ, కాళ్ళ దగ్గరి బ్లాంకెటూ క్రింద పడిపోయి వున్నాయి. టేబుల్ ల్యాంపు వెలుగుతూనే వుంది. లారెన్స్, ఇలియట్, నెరుడా, శ్రీశ్రీ, చలం, రావిశాస్త్రి నమ్మ మాసి నవ్వివట్టుగా షెల్లోని పుస్తకాలు. తలుపు దగ్గర ఆ రోజుటి పేపరు పడివుంది.

సెలవులు కనుక రూంమెట్ వాళ్ళ వూరెళ్ళాడు. ఆయననుంటే రూంఇలా చిందర వందరగా వుండక పోయ్యేది. ఎప్పటికప్పుడు నీట్ గా సర్దిపెట్టేవాడు. ఉదయమే ఆయన లేస్తాడు కనుక సిగరెట్టు పీకల్లో అరటి తొక్కల్లో గది ఈ విదంగా వుండక పోయేది. సెలవులైన ఇంటికి వెళ్ళలేదతను. ఇలియట్ ని, నెరుడాని, శ్రీశ్రీని, చలాన్ని నమిలి మింగెయ్యాలని, ఓ అద్భుత కావ్యం రాయాలని, ఇంటికే బంధువులు స్నేహితుల్లో ఓ క్షణం రికామో వుండదు. సెలవులు కనుక హాస్టల్ లో భోజనం వగైరాలు ఏవీ లేవు, అయినా సిటీలో భోజనం చేస్తూ హాస్టల్ లో వుంటున్నాను. యూని వర్సిటీలోని 'డి' హాస్టల్ చిట్టచివరగా వున్న ఈ రూంలని ఎవరూ ఇష్టపడరు. ఎవరో నేనూ నా రూం మెట్ లాంటి వాళ్ళు తప్ప. పదదుగులు వేస్తేనే వచ్చే రెండు క్యాంటీన్లు, ఎదురుగా కనిపించే ల్యాండ్ స్కేప్ గార్డెన్ లాగోర్ ఆడిటోరియం, దగ్గర్లోనేవున్న అమెరి

సమోసాలు, తరువాత టీ ఆ తరువాత సిగరెట్టు డబ్బా తెచ్చాడు. సిగరెట్టు పాకెట్టు తీసుకుంటూ ఇరువై రూపాయిల నోటిచ్చాను. పదమూడు రూపాయిలు తిరిగి ఇచ్చాడు. పోస్ట్ మాన్ ఇవ్వాలి కూడ రాలేదు. రమణ వూరెళ్ళుంటే నాన్నకి చెప్పి డబ్బు పంపించమని చెప్పాను. వాడు వెళ్ళి పదిరోజులైంది. ఇంత వరకీ కబ్బులు రాలేదు. వాడితో చెప్పి పంపేబదులు ఓ కార్డుముక్క రాసినా బాగుండేది. వాడు చెప్పాడో లేదో. ఇంటికి ఉత్తరం రాయడమంటే మరీబద్దకం తనకు. ఎవరి దగ్గర నన్నా అప్ప తీసుకుంటాననుకున్నారేమో. వైదాబాద్ లో ఓ నలుగురైదుగురు దగ్గరి బంధువులున్నా వాళ్ళ దగ్గరెప్పుడు తను డబ్బులు తీసుకోలేదు. అత్యవసరం వుంటే వాళ్ళ దగ్గర తీసుకోమని నాన్న చెప్పాడు కూడా. నాన్న వచ్చినప్పుడు తప్ప వాళ్ళ దగ్గరికి ఎప్పుడూ వెళ్ళలేదు. జేబులో డబ్బు తక్కువగా వున్నా, ఈ రోజు గడుస్తుందన్న ధైర్యం. అప్ప సంగతి రేపు పోస్ట్ మాన్ వచ్చి వెళ్ళిన తర్వాత ఆలోచిద్దామనుకున్నాను. టైం చూస్తే పన్నెండవుతుంది. బ్రీటీష్ లైబరరీకి వెళ్ళి, సాయంకాలం వరకు అక్కడ చదువుకుని. సిద్దార్థకి వెళ్ళి భోజనం చేసి రావాలని నా ప్లాన్. అందుకని లైబరరీకి బయల్దేరాను.

సాయంత్రం ఆరుగంటల వరకు లైబరరీలో వుండి. ఆకలి విసరితంగా అన్నిచడం వల్ల సిద్దార్థ హోటలన్నా.

దగ్గరి బంధులకామే రెండు మూడుసార్లు పక్కరించి, చివరికి తట్టి పక్కరించేవరకు మాట్లాడలేదట. తరువాత ఏదో మాట్లాడాను. ఏంవుంటాయి ఆమెతో తనకి మాటలు. తన మాటలు పాగ మంచులా, మబ్బులు క్రమిస్తూ ఆకాశం వలే అస్పష్టంగా వుంటాయని అందరూ అంటారు. వాళ్ళకి అర్థంకాకపోతే నేనేం చెయ్యాలి. ఆ తరువాత ఓ పదిరోజులకి అమ్మ దగ్గరి నుంచి ఓ పెద్ద ఉత్తరం వచ్చింది. ఆ సాహిత్యమంతా చదివి చదివి పిచ్చి వాడినైపోతున్నానని కొంచెం కోపం గానూ, మరీ బాధగానూ రాసింది అమ్మ. మా బంధువుపై కోపం వచ్చింది. ఈ ఆడవాళ్ళు మరీ చిన్న విషయాల్ని గోరంతలు కొండంతలు చేస్తారు. అలా అరగంట నడిచిన తరువాత సిద్దార్థ వచ్చేసింది. సిద్దార్థలో భోజనం చెయ్యాలా లేక ముందుకెళ్ళి ప్రశాంతిలో బిర్యానీ తినాలా సంకయం. సంకయాల కౌగిట్లోనే కాలం చచ్చిపోతూవుంది. చివరికి సిద్దార్థలోకే దారి తీసాను. ఈ హోటల్ ఇష్టమేకాని, ఈ హోటల్ మేనేజర్ ని చూస్తేనే అసహ్యం నాకు. వాడి కళ్ళనిండా వల్లారిటీ నమ్ముదాలు, వాడు నోరు తెరిచినప్పుడల్లా మొసలి నోరు తెరిచినట్టుగా అనిపిస్తుంది. ఈ హోటల్ కి తనెప్పుడూ ఒంటరిగా వస్తాడు. ఎవరితో సంబంధం లేకుండా ఓ మూలకి కూర్చుని కాఫీ తాగడం తనకలవాలు. హోటల్ నిండా వాలంటీ యువకులు. వాళ్ళంతా హాయిగా, ఆనందంగా అమ్మాయిల్లో మాట్లాడుతూ కాఫీలు తాగుతున్నారు. తన గుండేల్లో గుండుపిన్ను కదులుతున్న బాధ. అందరి యువకుల్లా తనెందుకు వుండ లేక పోతున్నాడు, వాళ్ళలా తనెందుకు జీవితాన్ని రీడ్ చేయ్య లేక పోతున్నాడు, వాళ్ళంతా ఆడవాళ్ళతో హాయిగా నవ్వుతూ త్రుళ్ళుతూ గడుపుతున్నారు. తనెందుకిలా? చాలామంది ఆడవాళ్ళు తనతో స్నేహంగా వుండటానికి ప్రయత్నించినా తనెప్పుడూ దూరంగానే వుండేవాడు, ఎందుకో.

రెండు రోజుల క్రితం ఈ హోటల్లోనే జరిగిన ఓ సంఘటన గుర్తొచ్చింది. ఆరోజు తన టేబిల్ కి ఎదురుగా ఓ జంట కూర్చున్నారు. ఎక్కడా స్తలం లేక. హాయిగా సరదాగా మాట్లాడు కుంటున్నారు, ఎలాంటి మొహమాటం లేకుండా. ఇంకా వాళ్ళకి పెళ్ళి కలేదని అర్థమైంది తనకి. సడెన్ గా ఓ ప్రశ్న అడుగులనిపించి నీరియన్ గా అడిగాడు.

"మీరు ఆమెని పెళ్ళి చేసుకుంటారా, లేక సరదాగా తిరిగి వూరుకుంటారా"

"ఉద్యోగం రాగానే పెళ్ళి చేసుకుంటాను" కాన్సిడెంట్ గా సమాధానం చెప్పాడు. ఏ మాత్రం తత్తర పడలేదు.

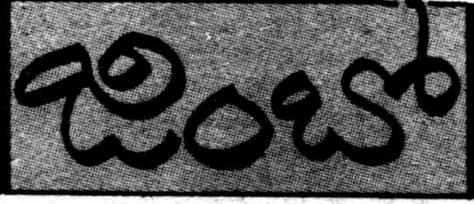
తనైతే అలా చెప్పకపోయేవాడు, తత్తర పడేవాడు, ఏదో అబద్ధం చెప్పేవాడు "నీకెందుకూ" అని కసిరి కొట్టేవాడు.

భోజనం చేస్తున్నానే, కానీ ఒంటరి తనం ఫీలింగ్ మనస్సుని తొలచి వేస్తుంది. ఇంతమంది జనంలో మునిగిన తను ఒంటరే. ఇన్ని కేరింతల జలపాతాల మధ్య

సిద్ధాంతమా? జీవితమా? అన్న ప్రశ్న తలెత్తితే మనిషి ఎప్పుడూ జీవితంనైసే తలవొగ్గుతాడు. ఎందుకంటే సిద్ధాంతం జీవితాన్ని ప్రభావితం చెయ్యలేదు కాబట్టి. ఈ విజాన్ని తెలుసుకున్నాక మనపై మనకే కలిగే అసహ్యన్ని ఏ ధర్మామీటర్ తో కొలవగలం?

కన్ లైబరరీ. కాన్ గా కనిపించే త్రోరోడ్డు, పూల పాసనల్ని తీసుకొని వచ్చే అందమైన గాలి ఇదీ మారూం వాతావరణం. ఈ రూం నాకు చాలా ఇష్టం. నాకోసం ఈ రూం సెలక్ట్ చేసాడు మా రూంమెట్. కాల కృత్యాలు ముగించుకుని ఆరోజు పేపర్ని తిరగేసి ప్రెస్ దగ్గరి క్యాంటీన్ కి వెళ్ళాను. చెల్ల క్రింద కుర్చీలు. చెల్ల సందుల్లో నుండి వస్తున్న కొంత వేడి, కొంత నీడ ఆనందంగా వుంటుందక్కడ. ఈ మధ్య ఈ టైంకి చాలాసార్లు ఈ క్యాంటీన్ కి వెళ్తున్నాను. ఈ సమయానికి అక్కడ వేడి వేడి సమోసాలు వుంటాయి. నే వెళ్ళగానే, నా ప్రమేయం లేకుండానే సలీమ్ ముందుగా

రణగోణధ్వనుల్లో నిరంతరం మండే ఇరానీ హోటల్లన్నా కూడా ఇష్టమే తనకి. తనది విచిత్రమైన మనస్తత్వం. తన మనస్సెప్పుడు ఏదో ఆలోచనల్లో పరుగెత్తానే వుంటుంది. ఓ అసంపూర్తి గీతమో, ఓ అసంపూర్తి కథో ఎప్పుడూ ఏదో ఆలోచిస్తూ వుంటాను. ఓ సారి ఇలాగే ఆలోచిస్తూ బస్సుకోసం వెయిట్ చేస్తున్నాను. మా

జీవితం

తను ఒంటరే. ఒంటరినన్న ఫీలింగ్ రాగానే భయం వేసింది. వర్షేసులోని బొగ్గులా ఒంటరితనం ఫీలింగ్ మనస్సునిండా మండుతుంది. భోజనం అయిపోయింది కాని ఫీలింగ్ అలాగే వుంది.

ఒంటరితనం ఆలోచనల్లో మునిగిన నేను. నా కెదురుగా వచ్చి కూర్చున్న అమ్మాయిని గమనించనే లేదు. ఆ అమ్మాయికి ఇరువై రెండు సంవత్సరాలు వుంటాయనుకుంటాను. కొనదేరిన ముక్కు ఎర్రటి పెదాలు, సూటిగా చూసే కళ్ళు. అందంగా అన్పించింది.

ఆమెకేసి అలాగే చూస్తూ కూర్చున్నాను. బేరర్ వస్తే "ఓ కాఫీ" చెప్పాను. నామాట పూర్తికాక ముందే "రెండు కాఫీ" తీసుకుని రమ్మని చెప్పింది. ఆలోచనల్లో పడిపోయాను. ఆమెతో ఎక్కడా పరిచయం వున్నట్టుగానీ, ఎక్కడా చూసినట్టుగానీ అన్పించలేదు. ఆమె గొంతు మదురంగా అన్పించింది తనకి.

"మీసేరు రమేష్ కదూ" అంది.

"అవును" అన్నాను. టేబిల్ మీద వున్న పుస్తకంపై చూసి చెప్పిందనుకున్నాను.

ఎంత ఆలోచించినా ఆమె ఎవరో గుర్తుకు రాలేదు.

అదే విషయం ఆమెతో చెప్పాను. ఆమె వచ్చింది. అలా అడిగి వుండాలింది కాదనుకున్నాను. ఎవరన్నా దూరం బంధువేమో అనుకున్నా. నాగురించి చాలా విషయాలు అడిగి తెలుసుకుంది. దాంతో ఇదివరలో పరిచయం వున్న మనిషికాదు అన్న విషయం అర్థమైంది.

ఆమె గురించి కొన్ని ప్రశ్నలు అడిగాను. సమాదానాలు చెప్పింది. బి.య్యో. చదువు మధ్యలో ఆపేసిందని, వారాసిగూడలో వుంటున్నట్టు చెప్పింది. ఆమెతో మాట్లాడుతుంటే ఒంటరి తనం పోయినట్టు అన్పించింది. ఆమె గురించి ఓ నిర్ణయానికి వచ్చాను. చొరవ తీసుకోవాలి. ఆలశ్యం చెయ్యకూడదనుకున్నాను. కాఫీ త్రాగి, బిల్ చెల్లించి బయటకు వచ్చాం. ఎనిమిది దాటింది. కాస్త చలిగా వుంది. దగ్గర దగ్గరగా నడుస్తున్నాం. ఇంత దగ్గరగా ఆడవాసన ఎప్పుడూ రుచి చూసి ఎరగని తనకి మనస్సంతా హాయిగా, తేలిపోతున్నట్టుగా అన్పించసాగింది. ఏదో మాట్లాడుతూ నడుస్తున్నాం. కొద్దిసేపటికి-

"యూనివర్సిటీ హాస్టల్స్ ఎలావుంటాయి. ఎప్పుడూ మాడలేదు" అంది. ఇక ఏమాత్రం ఆలశ్యం చెయ్యకూడదు.

"మా రూంకి వెళ్తారండి మార్డుకుకాని" అన్నాను ధైర్యంచేసి.

"పదకొండు లోపు నేను ఇంటికి వెళ్ళిపోవాలి మరి" అంది.

"ఆటోలో వెళ్తాం. త్వరగా వెళ్ళొచ్చు. అక్కడి నుంచి వారాసిగూడ దగ్గరే కదా"

'సరే'నంది ఆమె.

ఇద్దరమూ దగ్గర దగ్గరగా ఇంకా ముందుకు నడిచాం. ఆటో దొరుకలేదు. అందుకని ఇంకా కొంత దూరం నడ వాల్సి వచ్చింది. ఆమె కొంగు తాకితేనే నాలో ఏంతో వేడి పొంగుతుంది. మనస్సు ఆనందంతో వూగి పోతుంది. నా చేతివేళ్ళు ఆమె చేతికి తగలగానే ఆమె అలాగే పట్టుకుంది. వెచ్చగా, హాయిగా ఆనందంగా అన్పించ సాగింది. ఏదో అనుభూతి. చాలాకాలంగా నలుగురున్న అసంపూర్తి గీతాన్ని పూర్తిచేసిన సంతృప్తి. రోడ్డుమీద అలా నడుస్తుంటే ఎవరైనా చూస్తే అని భయమేసింది. కాని నాకు నేను ధైర్యం చెప్పకున్నాను.

"చెయ్యి అలా వణుకుతుందేమిటి" అంది సిగ్గేసింది.

"చలిగా వుంది కదా" అన్నాను సర్దుకుంటూ.

ఇలా తిరగడం ఆమెకు సరదానా, లేక డబ్బులేమన్నా అవసరం వున్నాయా, ఆలోచనలు తనలో. అయినా తను తప్పగా ఆలోచిస్తున్నాడేమో. ఆమెకి అలాంటి ఆలోచన వుందో లేదో.

"ఈ చలిలో మీ చెయ్యి వెచ్చగా హాయిగా వుంది"

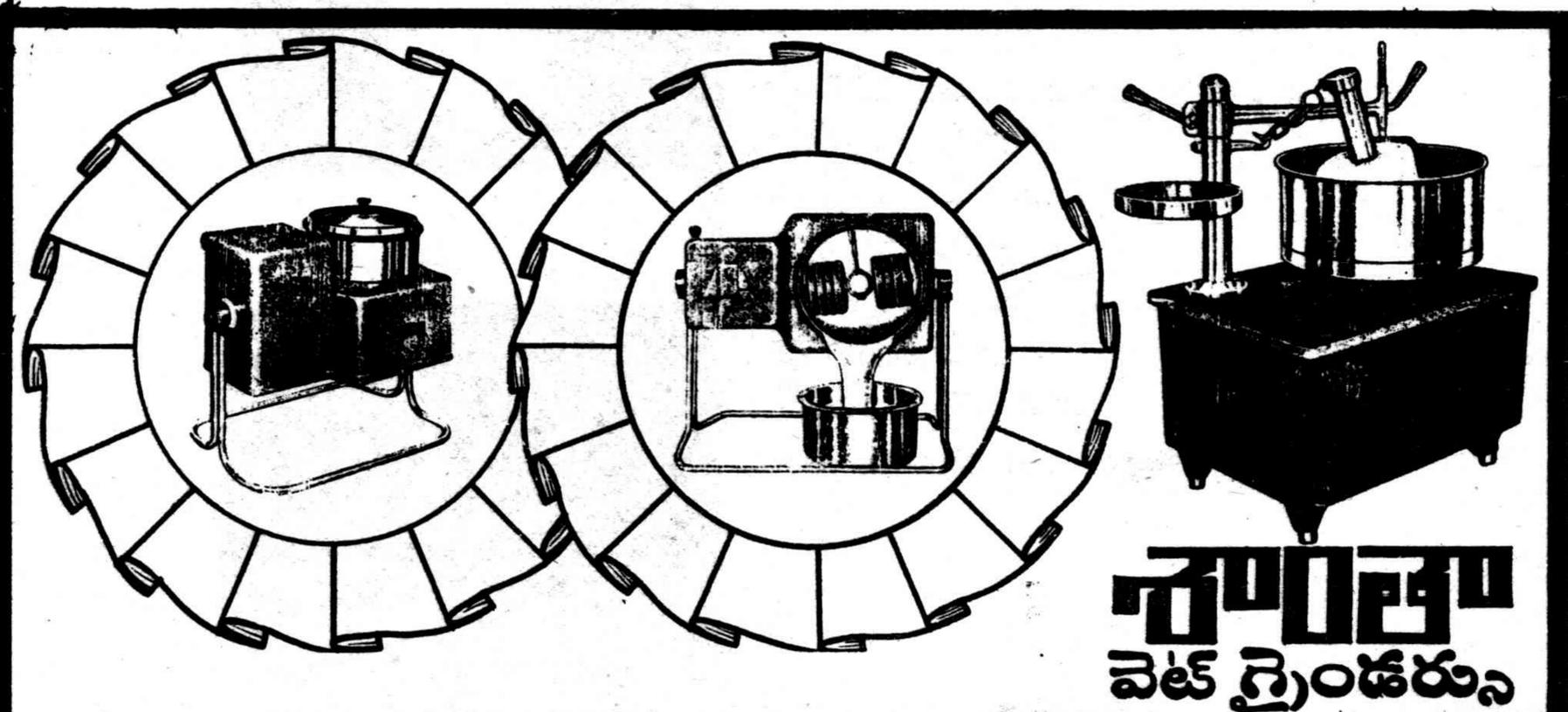

“గాంధీగారు అందర్నీ ప్రేమించమన్నారు కదా! మరి నేను ప్రేమిస్తే ఎందుకు కొట్టారో అర్థం కావడం లేదు.”
 “ఇంతకీ ఎవర్ని ప్రేమించావు?”
 “పక్కంటి రాధని.”
 —షేక్ కరీముల్లా (బాపట్ల)

అన్నాను కాస్త గొంతు సర్దుకుని.
 “మెదటిసారా” అంది ఆమె.
 అర్థంకాలేదు నాకు.
 “మీకు”
 నవ్వింది. సమాధానం చెప్పలేదు.
 డబ్బుల గురించేనేమో. ఏదో తెల్పుకోవాలనుంది.
 ఏమైనా ఈ రాత్రికి ఆమెని వదులుకోవాలని లేదు.
 “డబ్బులకోసమేనా” అడిగాను.
 “అవును”
 “ఎంత కావాలి”
 “ఓ వంద రూపాయిలు”
 ఆగివున్న ఆటో కన్వీస్తే, ఎక్కడికి వెళ్ళాలో చెప్పి కూర్చున్నాను. మనస్ఫూర్తిగా ఒంటరిగా వుంది. ఆమెని వదులుకోవాలని లేదు. కోరికలు విజృంభిస్తున్నాయి. ఆటో వేగంగా యూనివర్సిటీ వైపు వెళ్తుంది. ఇద్దరమూ కబుర్లలో పడ్డం. ఆమె చేతుల్ని నాచేతుల్లో పట్టుకుని కూర్చున్నాను. పదిహేను నిముషాల్లో ఆటో యూనివర్సిటీ ప్రెస్ దగ్గరకు చేరింది. ఆటోని అక్కడే ఆపి డబ్బులు ఇచ్చేసి ఇద్దరమూ ఆటో దిగాము. లైటు వెలుగులు తప్ప ఎలాంటి సందడి లేదు. రూం తాళం తీసి లోనికి నడిచాం. టేబుల్ ల్యాంప్ ఇంకా వెలుగు తూనే వుంది. ఫ్యాన్ ఇంకా తిరుగుతూనే వుంది. ఆమె గదివంతా పరీక్షగా చూసి నావైపు వింతగా చూసింది.
 సాహిత్యం గురించి, యూనివర్సిటీ, హాస్టల్ గురించి చెప్పాను.
 అడవాళ్ళ గురించి, కుర్రాళ్ళ గురించి, సినిమాల

గురించి చెప్పింది ఆమె. ఈ టైంకి మా గదివైపు ఎవరూ రాకన్న దైర్యం వున్నా, మనస్సు లోపల ఎక్కడో భయం పీకుతూనే వుంది.
 అరగంబ గడిచాక ఆమె నడుముచుట్టూ చెతులేసి తలుపు పెట్టాను. నాగుండెలు కొట్టుకుంటున్న ధ్వని నాకు వినిపిస్తూనే వుంది. ఏదో మత్తు ఆవరించినట్టుగా వుంది.
 మంచం మీద ఇద్దరమూ వచ్చి కూర్చున్నాం. టేబుల్ ల్యాంప్ ఆరేసింది ఆమె.
 రూం అంతా వేడెక్కిపోయింది. నాకు తెలియకుండానే నాచేతులు ఆమెలోని ఏవో భాగాల్ని తడుముతూనే వున్నాయి. పుట్టగానే పాపకి ఏడుపు ఎవరూ చెప్పకుండానే వస్తుందో ఇది అలాగే అనిపించింది నాకు. ఆమె కాగితలో చలి వేడెక్కి పోయింది. ఎన్నోయుగాల అనుభూతి, కొన్ని నిముషాలు మెదడులో ఏమీ ఆలోచనలు లేవు. నెరుడా లేదు, శ్రీశ్రీ లేదు. ఈలియట్ లేదు, ఎర్రజాపాండ్ లేదు కార్లమార్కెట్ లేదు, ఉదయాల్లేవు, సాయంత్రాలు లేవు. అసంపూర్తిగీతం లేదు. అసంపూర్తి

కథలేదు. ఏమీలేదు ఓక్క ఆనందంతప్ప. నరాల తీపి చాదతప్ప. అనిర్వచనీయమైన అనుభూతి తప్ప.
 కొన్ని నిముషాల తర్వాత మామూలు పరిస్థితిలోకి వచ్చాను. మెదడు ఆలోచించడం మొదలు పెట్టింది. ఆమె డబ్బులు అడిగితే ఎలా అన్న ఆలోచన. ఏదో గిర్లి నేన్. ఆమె మంచంపై నుండి లేచి బట్టలు సర్దుకుంది. నేనుకూడా సర్దుకున్నాను కాని డబ్బులు ఎలా ఎలా ఇదే ఆలోచన. మనస్ఫూర్తిగా ఒకటోబాధ, వెలితి. టేబుల్ ల్యాంప్ వెలిగించింది ఆమె. అద్దంలో మొఖం చూసు కుని వెంట్రుకలు సరిచేసుకుంది. వెళ్ళడానికి రెడీ అవుతంది.
 ఓ రెండు నిముషాలు గడిచాక “డబ్బులివ్వండి నేను వెళ్తాను” అంది.
 బుక్ షెల్ వద్దకు వెళ్ళి ఈలియట్ కలెక్షన్ సర్క్లిస్, చలం మ్యూజింగ్స్, శ్రీశ్రీ అండ్స్ మహాప్రస్థానం పుస్తకాలు తీసి ఆమెచేతిలో పెట్టి.
 “నేనెంతో ప్రాణప్రదంగా చూసుకునే ఈ పుస్తకాలు మూడు వందల రూపాయలకన్నా ఎక్కువ విలువ చేస్తాయి. ఇవి తీసుకెళ్ళండి. ఇప్పుడు నాదగ్గర డబ్బు లేమీ లేవు” అన్నాను.
 కొన్ని క్షణాలు గడిచాక, అసహ్యమైన చూపువిసిరి, ఆ పుస్తకాల్ని నామొఖం మీద విసిరికొట్టి. వెనక్కి చూడకుండా, తలుపు తీసుకుని ఆమె వెళ్ళిపోయింది. ఆమె విసిరిన చూపు తేజాబై నా మనస్సుని కొరికేసింది. నామీద నాకే అసహ్యం వేసింది. నామీద నాకే కోపం వేసింది. ◆

హిస్టియోటర్స్:
మర్చి కమర్షియల్ ఎంటర్ప్రైజ్
 5/467, అశోక్ నగర్, విజయవాడ - 7. Ph: 52521.
 138, రాష్ట్రపతి రోడ్, సికిందరాబాదు. Ph: 834207.
 31-32-46, శీలామహల్ దగ్గర, బాబాగార్డెన్స్, విశాఖపట్నం. Ph: 60415.
 * నేషనల్ అనాంబు మరియు క్లారిటికంట్రోల్ సర్టిఫికేట్ పొందిన వైకెకె వెటర్నరీ డ్రాగర్.
 * రాష్ట్ర మరియు కేంద్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు A.P.S.T.C. ద్వారా సులభ వాయిదాలపై లభించును.